

MA Sem.-3 Examination

Sanskrit

(411-EB - Alankar Shastra)

Time : 2-00 Hours]

June 2022

[Max. Marks : 50

विभाग-१

नीचेनामांथी कोर्षपश त्रश प्रश्नना उत्तर आपो :

१ काव्यस्यात्मा धिरिति बुधैर्यः समान्रति पूर्वस्तस्याभावं जगदुरपरे भाक्तमाहुस्तमन्ये। कारिकाने समजावो.	१४
२ चतुष्टयी शब्दानां प्रवृत्तिः उदाहरश सलित विगते समजावो.	१४
३ लक्षणावृत्तिने सोदाहरश समजावो.	१४
४ अभिधा कोने कहे छे? शास्त्रसमत उदाहरशोथी दर्शावो.	१४
५ व्यंजना रस अने ध्वनि जेवा काव्यात्माना सिद्धांतोनी जन्नी समान छे-समजावो.	१४
६ प्रहसननां भेदने सविस्तर समजावो.	१४
७ प्रकरश प्रकारनां रुपकने विगते समजावो.	१४
८ ध्वनिनां वाच्य अने प्रतीयमान भेदनुं स्वरुप जशावी उदाहरश सलित समजावो.	१४

विभाग-२ (इरजियात)

९ नीचेनामांथी कोर्षपश आठ प्रश्नोनां उत्तर आपो :	०८
(१) पंयसन्धिओनां नाम लओ.	
(२) लक्षणाका प्रकार केटला छे? कया कया.	
(३) आचार्य आनंदवर्धन ध्वनि कोने कहे छे?	
(४) इहामृग रुपकनुं लक्षश जशावो.	
(५) उपादान लक्षणा कोने कहे छे?	
(६) समवाकर रुपकनां नायक अने रस अंगे जशावो.	
(७) रुपक शब्दनी व्युत्पत्ति लपीने तेनो संक्षेपमां अर्थ समजावो.	
(८) कर्मणिकुशलः।नी लक्षणाशक्तिने समजावो	
(९) रुपकनां त्रश भेदक तत्वो कया कया छे ते जशावो.	
(१०) गङ्गायां घोषः।मांथी प्रस्तुत थतो लक्षणाप्रकार दर्शावो.	

M.A. - Sanskrit

Semester - 02

Paper Number - 411EA

शङ्कराचार्यविरचितम् - ब्रह्मसूत्रशाङ्करभाष्यम्

(अध्याय २ : पाद १) स्मृतिपाद

समय :- 02:00 घण्टा

कुल गुण :- 50

विभाग - 01 (वर्णनात्मक प्रश्नो.)

(पहला विभागमां नीचेनामांथी कोठपण त्रण (03) प्रश्नोना जवाब लपो. (दरेक प्रश्नोना सरभा गुण छे, अेक प्रश्नोना 14 गुण रहेसे.)

प्रश्न 01 गद्य सारांश यर्यो (कोठ पण अेक)

(14)

(क) तस्य समाधिः नान्यस्मृत्यनवकाशदोषप्रसङ्गादिति यदि स्मृत्यनवकाशदोष प्रसङ्गेनेश्वर-कारणवाद आक्षिप्येत, एवमप्यन्या ईश्वरकारणवादिन्यः स्मृतयोऽनवकाशाः प्रसज्येरन् ता उदाहरिष्यामः 'यत्तत्सूक्ष्ममविज्ञेयम्' इति परं ब्रह्म प्रकृत्य 'स ह्यन्तरात्मा भूतानां क्षेत्रज्ञश्चेति कथ्यते' इति चोक्त्वा 'तस्मादव्यक्तमुत्पन्नं त्रिगुणं द्विजसत्तम' इत्याह । तथान्यत्रापि 'अव्यक्तं पुरुषं ब्रह्मन्निर्गुणं संप्रलीयते' इत्याह ।

(ख) तुशब्द आशङ्कामपनुदति । न खलु मृदब्रवीदित्येवंजातीयकया श्रुत्या भूतेन्द्रियाणां चेतनत्वमाशङ्कनीयम् । यतोऽभिमानिव्यपदेश एषः । मृदाद्यभिमानिन्यो वागाद्यभिमानिन्यश्च चेतना देवता वदनसंवदनादिषु चेतनोचितेषु व्यवहारेषु व्यपादिश्यन्ते न भूतेन्द्रियमात्रम् कस्मात् ? विशेषानुगतिभ्याम् । विशेषो हि भोक्तृणां भूतेन्द्रियाणां च चेतनाचेतनप्रविभागलक्षणः प्रागभिहितः सर्वचेतनतायां चासौ नोपपद्येत ।

प्रश्न 02 नीचेनामांथी गमे ते अेक सूत्रनी समीक्षा करो.

(14)

01) एतेन योगः प्रत्युक्तः ॥

02) एतेन शिष्टापरिग्रहा अपि व्याख्याताः ॥

प्रश्न 03 स्मृतिपादमां प्रयोञ्जयेला सात न्यायने तमारी भाषामां समजावो.

(14)

प्रश्न 04 आरम्भणाधिकरणनी समीक्षा करी इलित थता तथ्योनुं आलेपन करो.

(14)

प्रश्न 05 शंकराचार्य रचित कृतिओनो परिचय लपो.

(14)

प्रश्न 06 नीचे आपेल कोठे नोध लपो. (कोठपण ले)

(14)

01) प्रस्थानत्रयी.

02) ब्रह्मसूत्रनुं प्रयोञ्ज.

03) शंकराचार्यनुं जिवनवृत्त.

प्रश्न 07 वेदान्त सूत्रना मुप्य आचार्योना दार्शनिक मतो विशे नोध लपो.

(14)

प्रश्न 08 शंकराचार्यनुं तत्त्वज्ञान तमारा शब्दोमां आलेपो,

(14)

પ્રશ્ન 09 નીચે આપેલા પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યોમાં જવાબ લખો.

(કોઈપણ આઠ)

(08)

(એક પ્રશ્નનો 01 (એક) ગુણ રહેશે.)

1. ઈતરેતરભાવની પ્રાપ્તિ કેવા સંજોગોમાં પ્રાપ્ત થશે?
2. પ્રધાનમલ્લના ઉદાહરણથી શંકરાચાર્ય શું સિદ્ધ કરે છે?
3. યોગશાસ્ત્રના ક્યાં સિદ્ધાંતોને ક્યાં ઉપાયો માટે વેદાન્તીઓ સ્વિકારે છે?
4. શંકરાચાર્ય દ્વારા સ્થાપવામાં આવેલાં ચાર મઠના નામ જણાવો.
5. બ્રહ્મસૂત્રનું પ્રધાન પ્રયોજન જણાવો.
6. જીવ અને બ્રહ્મનું એક્ય દર્શાવતું કોઈ એક શ્રુતિ વચન લખો.
7. ઉત્તરમિમાંસાદર્શનના પ્રણેતા અને તેના ગ્રંથનું નામ જણાવો.
8. પૂર્વપક્ષના મતે બ્રહ્મને જગતનું કારણ સ્વીકારીશું તો કયો દોષ લાગશે ?
9. શંકરાચાર્યના વાદને કયા નામથી ઓળખાય છે ?
10. શંકરાચાર્યની જન્મભૂમિ અને માતૃભાષા કઈ હતી.
11. વેદાન્ત એટલે શું ?
12. શંકરાચાર્યના શિષ્યનું નામ જણાવો ?

•~•~•~•~•~•~•~•~•